

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Boda Andor*

Cím: *Otthon a szén!...*

Forrás: *A Nép*

Bp.
(Hely)

1921. 10. 19

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

382.22

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helvezám

382.22, 1921

Otthon a szén!...

Egy tisztviselő kálváriája reggel 8-tól este 8-ig

— A NÉP tudósítójától —

Az őszenek tulajdonképpen nem a hulló falevél a legjellemzőbb hirdetője Pesten, hanem a — szeneslegény. Míg meleg nap-sütésben ragyog pesti utcák pora, de szegény, nincstelen családapák gondját már

Megjön az utalvány

E meglegedett pillantások, e kérkedő asszonyi mosolyok, ez az új szín a pesti robotos arculatján: a

következik.

A történeti sorrend ez: Megjön az értesítés. Táblo. A család főáhitatos örömmel helyezi tárcájába az utalványt, a rántásleves és a krumplifőzelék valahogy izesebbé válik hirtelen, a gyerek szabadul az obligát veréstől s a fonnyadt mártír, a magyar közalkalmazott felesége bizonyos büszke izgalommal veszi ki a fehérneműs szekrényből a pénzt, a 10 métermázsza árát.

Már évek óta nem történt ilyesmi: most megcsókolja egymást a két élettárs s a hitvesi csók biztatásával indul a férj, hogy a kijelölt kereskedőnél lefizesse a szén árát. Amikor az is megtörtént, pár szürke, éhes nap következik s im, új öröm, új értesítés érkezik: tessék átvenni a szenet.

Ki a jözzselvárosi pályaudvarra

— Hm — morfondíroz magában a férj, míg olvassa az értesítést — miért ott, miért nem a Déli vasútnál, holott én a Várban lakom?

— Mindegy, na, gondolja magában s kűnn van már tíz órára, holott csak délre

riadtan tetézi az elközelgő hó és fagy lételeme.

— Mivel főzünk, mivel fűtünk a télen? — ezt verik szomorú ütemben a nagy társzekerek vaspántos keretei, amint végigzörögnek boldog kiválasztottak pincéi felé: hajh, mennyi sóhaj, fáradt kétségbeesés száll a kihívó hangoskodással gördülő szeneskocsik után.

Am most, tudja Isten, a sok szomorú pillantás mellett akad elégedett is: rojtos nadrágu, sovány férfiak szeméből vígan csap ki holmi büszke láng s az asszonyok mosolya (ó, de bus, de fáj látni a korayén, fonnyadt arcu nőket a százszor átalakított szörnyű ruhákban), valami félszeg kérkedés: nekem is van!

közalkalmazottaké.

Igen, az övék, az ellátatlanoké, akiket az állam ellát tüzelővel az idén. És egészen csodálatos és szinte hihetetlen, pedig így van: hibátlanul folyik a közalkalmazottak fával, szénrel való ellátása. Azaz, pardon, nem egészen hibátlanul. De kétségtelen: kellő időben, elegendő és jó és aránylag olcsó tüzelőt kapnak. A hiba másutt van. Ott, ahol a tényleges átvétel ideggyilkos és ádáz ténye

hivták. Egy kicsit körülnéz, tanulmányozza a terepet, a helyzetet. Akad pár ismerős: ott a szomszédja is. Egymás mellett állnak, hogyha rájuk kerül a sor, egy kocsihozza mindkettőjük szenét.

Ami jobban tudnak...

No most! Most osztják be, hogy melyik kocsi kinek szenét rakják fel. Egy kicsit furcsa rend szerint megy ez a beosztás. A harapós képű rendező gyanakodva néz fel e sorok írójára a beosztás közben s míg diktatori pózzal int a kocsisnak, hogy ráhajthat a mázsára, így válogatja össze a következő kocsi irányát:

— Horthy Miklós-ut... Uri-utca... Kacsá-utca...

A két szomszéd — az uriutcaiak — szomorúan összenéz. Szólni akarnak, hogy hát ők, a várbeliek egy kocsi kerüljenek, de a rendező ur nem engedi szóhoz őket. Pont. Ez el van intézve. Nincs apelálata!

— A Lágymányost, a Várat és a Vízivárost talán mégsem lehet együvé csapni! Akad itt néhány várbeli ur is.

Utirány: a kocsmá

A rendező felveti dühösen a fejét:

— Mi ezt jobbar tudjuk! — mondja gúnyosan s a kocsi indult már. Heten ülnek rajta: a kocsis, két szeneslegény, a három tisztviselő és e sorok írója.

Négy óra már. Smost szörnyen tekervényes ut következik.

A kocsis káromkodik s a szeneslegények valakit rettenetesen gyaláznak, mert tegnap mindössze 50 korona borralalót adott.

S kis józsefvárosi zugkocsmák előtt, hová nagy kerülőkkel érkezünk, beberándul a három szenes ember egy-egy spriccerre, vagy kupica pálinkára. És minden állomás után vadabb a tekintet, vadabb a szó, mivel letorkolnak, ha egyikünk bátortalanul és udvariasan az időre figyelmezteti őket.

De a szegény tisztviselő nyel és hallgat s boldogan csak arra gondol, hogy melegeget vihet haza a családjának.

A rendőr

Most új veszedelem következik. Az első emelkedés az Erzsébet-hídon. A két gebe megáll, a kocsis ordít: szálljanak le! patkós bakancsával rugja a szegény párákat — csődület s már veszi elő a noteszát a rendőr, hogy felírja a kocsis, illetve gazdáját, mert nem gondoskodott előfogatról.

Nem megy, hiába, nem bírják a lovak. A két legény áll és néz, nézi amint a tisztviselők tolják meg a kocsit. A kopott fel-

öltök porosak lesznek — nem baj, csak gyerünk, gyerünk már!

Végre! Végre az első lakásához érkezünk Felragyog a szeme, előreszalad, hogy intézkedjen. A szenesek pedig ezalatt egy zsákot el akarnak tüntetni.

Hallgasson, mert!...

Persze nem engedjük, tiltakozunk a lopás ellen. Az egyik felénk fordul, bicska a kezében, amivel a zsák száját átfogó zsinéget vágja szét s a bőrkabátosok terrorját juttatja eszünkbe ez a tekintet.

— Hallgasson, mert...

— Mert? — kérdi a városi lakos élesen határozottan.

— Mert... — zavarodik belé — mert nem akarjuk mi ellopni ezt...

Már hét felé jár az idő. Dolgozik bennük a szesz s amikor borralalót fejében dobányt kapnak, már egyenesen fenyegetővé válik a magatartásuk.

Föl a Várba visz az ut. Gyalázatos káromkodással teszik tűrhetetlenné a hosszú utat. A királyi palota alatt kerit valahonnan előfogatot a kocsis, de a két legénynek ez nem igen tetszik.

— Minek sietünk? A jó, ha sötét van, akkor az Isten se lát, aztán...

És nevetnek hozzá teli szájjal. Aztán csend lesz egy darabig s a kocsis szól hátra:

— Olvastad, elvtárs, ama Népszavát?...

Nyolc óra után kezdték lerakni az utolsó 10 mázsa szemet.

Pechük volt: a kapu előtt barátságosan világított egy lámpa...

Száz korona borralalót kaptak s A NÉP egy példányát, amit odatettünk szótlannul a bakra...

Boda Andor